

Kasuistik

Ugeskr Læger 2020;182: V10190603

Kerion celsi på vulva hos en 15-årig pige

Henrik F. Lorentzen & Stine Maria Andersen

Hudafdelingen, Aarhus Universitetshospital

Ugeskr Læger 2020;182:V10190603

Kerion celsi er en svær inflammatorisk svampeinfektion, der sædvanligvis rammer hårbund eller skægregion. Den skyldes ofte zoofile svampe, hyppigst *Microsporum canis*, hvor første behandlingsvalg er griseofulvin. I sjældne tilfælde kan tilstanden også ses som infektion i regio pubis hos kvinder, hvor ætiologien kan være *Trichophyton*-arter (Tabel 1), der er terbinafinfølsomme. Man vil ofte afvente bestemmelse af svampearten, før man behandler systemisk med dette lægemiddel, da det kan udløse alvorlige bivirkninger. Her omtales en 15-årig pige, der udviklede kerion celsi vulvae efter kontakt med en kæledyrsrotte.

TABEL 1 / Kronologisk oversigt over publicerede tilfælde af kerion celsi vulvae samt data fra denne kasuistik^a. Bemærk, at de ramte børn er store, hvilket formentligt skyldes, at hårsække først forekommer efter pubertetens indtræden.

Land, årstal	Dermatofyt	Behandling	Patientens alder, år	Smittekilde	Reference
Rumænien, 1969	<i>Trichophyton mentagrophytes</i>	-	52	Mus i linned	- ^b
Italien, 1993	<i>T. mentagrophytes</i>	-	43	Ikke identificeret	- ^b
Frankrig, 2008	<i>T. mentagrophytes</i>	Griseofulvin 750 mg × 1 i 8 uger	14	Ridehest	- ^b
Danmark, 2010	<i>T. mentagrophytes</i>	Terbinafin 250 mg i 4 uger	35	Partner	- ^b
Marokko, 2012	<i>T. mentagrophytes</i>	Griseofulvin 25 mg pr. kg. i 8 uger	14	Hund?	- ^b
Canada, 2014	<i>T. mentagrophytes</i>	Itraconazol 200 mg × 1 i 6 uger	54	Rasering	- ^b
Israel, 2014	<i>T. mentagrophytes</i>	Terbinafin 250 mg × 1 i 6 mdr.	19	Ikke identificeret	- ^b
Schweitz, 2015	<i>T. mentagrophytes</i>	Itraconazol 100 mg × 3 i 6 uger	18	Partner	[1]
Spanien, 2018	<i>Microsporum canis</i>	Itraconazol 200 mg i 6 uger	19	Kat	- ^b
Australien, 2018	<i>T. mentagrophytes</i>	Terbinafin 250 mg i 4 uger	19	Partner: ingvinal tinea	- ^b
Israel, 2019	<i>T. mentagrophytes</i>	Fluconazol i 6 dage + terbinafin 250 mg i 8 uger	20	Rasering	- ^b
Danmark, 2019	<i>T. mentagrophytes</i>	Terbinafin 250 mg i 12 uger	15	Kat eller rotte	Denne kasuistik

a) Søgstring til PubMed: kerion AND celsi AND (vulva OR pubic OR pubes OR genital) samt håndsøgning ud fra referencer.

b) Kontakt forfatterne for yderligere oplysninger.

SYGEHISTORIE

En 15-årig, tidligere fuldstændig rask pige blev igennem to uger primært forsøgt behandlet med kortikosteroidcreme på ydre genitalia på mistanke om psoriasis vulgaris, idet der også havde været et psoriasislignende møntstort plaque på nates. Over en tredagesperiode kom der svær forværring i hudforandringerne på vulva, særligt på mons pubis. Hun blev vurderet i gynækologisk regi og videresendt til en dermatologisk afdeling. Her blev huden på vulva fundet ødematøs, erytematøs og eksematøs med spredte pustler og sivning af pus fra fissurer i huden.

Paraklinisk blev der fundet neutrofilie $16,4 \times 10^9/l$ og et C-reaktivt protein-niveau på 68 mg/l. Lever- og nyretal var normale. Pigen havde kat i hjemmet, og hun havde været i kontakt med en gnaver, en kælerotte. Hun blev behandlet med topikal terbinafincreme samt V-penicillin og dicloxacillin. Under indlæggelse blev der behandlet med kaliumpermanganatsædebad. Der blev foretaget et hudskrab, som blev sendt til undersøgelse for dermatofytter ved polymerasekædereaktion. Denne viste *Trichophyton mentagrophytes*, og der blev givet systemisk terbinafin 250 mg dagligt i tolv uger med hurtig klinisk bedring til følge.

Kerion celsi i genitalområdet.

Histologi af en kvæstet biopsi, hvor subcutis manglede, viste akut og kronisk inflammation, ødem og inflammation med eosinofili overlejret med en akut neutrofil inflammation med eksematisering uden fund af svampe.

DISKUSSION

T. mentagrophytes er hyppigst zoofil med dyr som smittekilde, men kan også forekomme antropofil: *T. mentagrophytes* var. *interdigitale*. Primært de zoofile kan give kerion celsi, idet artsfremmedheden inducerer den kraftige inflammatoriske reaktion. Patienten i sygehistorien havde kat i hjemmet og havde også været i kontakt med en gnaver, en kælerotte, som hun havde siddet med i skødet. Fund af smittekilden kan forebygge gensmitte.

Smitte mellem mennesker er beskrevet, og ved udvikling af kerion celsi vulvae kan smitten være sket ved seksuel overførsel [2]. Kerion på skalpen kan også skyldes *M. canis*, hvor griseofulvin har bedre effekt end terbinafin [3]. Systemisk behandling af dermatofyter bør som hovedregel først gives, når der foreligger sikker mykologisk diagnose, da de systemiske behandlinger kan give alvorlige bivirkninger. Patienten i sygehistorien havde, ligesom næsten alle publicerede tilfælde, *T. mentagrophytes*. Disse er altid følsomme for terbinafin, og medmindre patienten har kendt lupusproblematik eller leversygdom, er det forsvarligt at påbegynde systemisk behandling på det kliniske billede alene, ikke mindst da kerion celsi kan medføre blivende ardannelse og hårtab hos to tredjedele af patienterne [4]. Itraconazol [1] og griseofulvin har også været anvendt.

Ingen af de publicerede tilfælde blev set hos patienter med immundefekt, men topikale kortikosteroider anvendt mod uerkendt dermatofyinfektion i hårbunden menes at øge risikoen for udvikling af kerion celsi.

Kendskab til og mistanke om kerion celsi på vulva kan forebygge unødvendig »absceskirurgi« og efterleve aforismen »keep calm and kerion« [5]. Sygdommen skyldes ofte overførsel af en dermatofyt fra dyr (gnavere, husdyr), men den kan også overføres fra menneske til menneske ved tæt hudkontakt. Næsten alle beskrevne tilfælde skyldtes *T. mentagrophytes*, der kan behandles med terbinafin.

Korrespondance: Henrik F. Lorentzen. E-mail: lorentzen@dadlnet.dk

Antaget: 6. marts 2020

Publiceret på Ugeskriftet.dk: 20. april 2020

Interessekonflikter: Forfatterens ICMJE-formularer er tilgængelig sammen med artiklen på Ugeskriftet.dk

Litteratur: Findes i artiklen på Ugeskriftet.dk

SUMMARY

Kerion Celsi on the vulva in a 15-year-old girl

Henrik F. Lorentzen & Stine Maria Andersen:

Ugeskr Læger 2020;182:V10190603

This is a case report of a 15-year-old girl, who developed kerion Celsi on the vulva after contact with a pet rodent. The skin was extremely painful, highly red, severely inflamed and oozing,

mimicking a bacterial abscess. The patient's general condition was barely affected. PCR identified *Trichophyton mentagrophytes*, successfully treated with terbinafin 250 mg for 12 weeks. The majority of incidents in 11 published cases were caused by *T. mentagrophytes*, sensitive to terbinafin. Knowledge of this rare inflammatory dermatophytosis may cause the surgeon to abstain from surgery and to "keep calm and kerion".

LITTERATUR

1. Luchsinger I, Bosshard PP, Kasper RS et al. Tinea genitalis: a new entity of sexually transmitted infection? *Sex Transm Infect* 2015;91:493-6.
2. Molenberg D, Deleuran M, Sommerlund M. Connubial tinea gladiatorum due to *Trichophyton mentagrophytes*. *Mycoses* 2010;53:533-4.
3. Chen X, Jiang X, Yang M et al. Systemic antifungal therapy for tinea capitis in children. *Cochrane Database Syst Rev* 2016;5:CD004685.
4. Bonven TF, Iversen E, Kragballe K. Permanent hårtab efter kerion celsi. *Ugeskr Læger* 1991;153:3151-2.
5. Garner D. Microbiology nuts & bolts. 2019. <http://www.microbiologynutsandbolts.co.uk/the-bug-blog/keep-calm-and-kerion> (15. mar 2020).